

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ
ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО"**

КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни

"ІНОЗЕМНА МОВА (ОСНОВНА, ПРАКТИЧНИЙ КУРС)"

на тему: **МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ
ПРОМОВ**

Студентки 3 курсу групи ЛА-83
спеціальності 035 "Філологія"
Волковенко Анни Дмитрівни
вик. Давиденко Н. В.

Кількість балів: _____ Оцінка _____

Члени комісії _____

(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	5
1.1 Визначення поняття політичного дискурсу	5
1.2 Функції політичного дискурсу	9
1.3 Дослідження мовних засобів впливу у політичному дискурсі	13
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	18
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ МОВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОМОВ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕЗИДЕНТІВ	19
2.1 Мовні особливості політичної промови Дональда Трампа	19
2.2 Мовні особливості політичної промови Джо Байдена	20
2.3 Порівняння політичних промов Дональда Трампа та Джо Байдена	24
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	26
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28

ВСТУП

У політичному житті суспільства мова є одним із основних і безпосередніх елементів маніпулятивного процесу. Вона виступає потужним інструментом у формуванні думок та позицій. Простежити механізм здійснення впливу на масову свідомість у політиці можна, вивчаючи політичний дискурс, який в останні десятиліття став одним із популярних об'єктів дослідження не лише в лінгвістиці, а й в журналістиці, соціології, політології і т. д. [22].

Поняття політичної промови, хоч і залишається довгий час предметом дослідження багатьох науковців, але все ж утримує статус маловивченого явища. Саме політична промова є невід'ємним елементом суспільного життя, адже за її допомогою носії влади здійснюють комунікацію з громадянами та реалізують мовний вплив.

Курсову роботу присвячено комплексному вивченню мовних особливостей промов, за допомогою яких політики здійснюють вплив на масову свідомість у сучасному англomовному політичному дискурсі та їх аналіз на лексичному, семантичному, синтаксичному та фонетичному рівнях.

Актуальність цієї роботи полягає у тому, що досліджений матеріал відображає сучасну англійську мову, якою користуються політики у своїх промовах. Використовуючи цей матеріал, можна простежити зміни мови у будь-який період та визначити, які мовні одиниці сприяють формуванню та розповсюдженню ідеологічного впливу на аудиторію.

Метою цього дослідження є визначення лінгвостилістичних особливостей англomовних політичних промов на матеріалі промов Дональда Трампа та Джо Байдена на лексичному, семантичному, синтаксичному та фонетичному рівнях. Відповідно до мети передбачається виконати такі завдання:

- ознайомитися з поняттям політичного дискурсу та його функціями;
- визначити, які бувають мовні особливості в політичному дискурсі;
- дослідити характерні особливості політичних промов Дональда Трампа та Джо Байдена на різних рівнях мови та їх функції;

- порівняти мовні одиниці, якими користуються вищезазначені політики у своїх політичних промовах.

Об'єктом дослідження є англомовні політичні промови. **Предметом** дослідження є особливості політичних промов на лексичному, семантичному, синтаксичному та фонетичному рівнях.

Методами дослідження є методи аналізу та синтезу, метод дедукції, зіставний метод, метод контекстного аналізу та акустичного аналізу.

Матеріалом дослідження слугувала промова Дональда Трампа на щорічному з'їзді Республіканської партії та промова Джо Байдена на Національній конвенції Демократичної партії у вигляді текстів та відеозаписів на YouTube.

Для цього дослідження були опрацьовані роботи таких мовознавців: О. І. Шейгал, Ю. А. Сорокіна, І. Т. Касавіна, Н. Г. Акінчиць, Л. В. Корнєвої, А. Н. Баранова, А. П. Чудінова, О. С. Даниленко, О. В. Епштейн, Ю. П. Дмитрової, Т. А. ван Дейка, В. А. Маслової, А. А. Полякової, І. О. Кухарчук, А. В. Сергієнка, Ю. А. Васік, Н. А. Лук'янової, М. О. Діденко, Г. А. Намової, В. В. Петренка, Р. Барта та Е. Буша.

Практичне значення роботи визначається застосуванням отриманих знань при написанні політичної промови у контексті підбору мовних засобів для успішного досягнення мети оратора.

Робота складається зі вступу, двох розділів із висновками до кожного з них та загального висновку.

У вступі визначаються актуальність теми, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи та матеріали дослідження.

У розділі I розглядаються основні підходи до визначення поняття політичний дискурс, його функції та мовні засоби впливу.

У розділі II здійснюється аналіз мовних особливостей промов Дональда Трампа і Джо Байдена та їх порівняння.

У висновках надаються короткі підсумки дослідження та перспективи їх подальшого розвитку.

РОЗДІЛ 1 МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Одним з головних інструментів політичних діячів є мова, за допомогою якої вони справляють певний вплив на аудиторію для утримання влади. І результат їхніх старань залежить від того, як вдало вони нею користуються. Згідно з твердженням Дж. Сейделя: “Дискурс будь-якого типу є полем боротьби. Це динамічний мовний і насамперед семантичний простір, у якому виробляються і випробовуються соціальні значення. Це найбільш очевидно щодо політичного дискурсу, оскільки практика політичної діяльності і політичного мовлення пов’язана насамперед із владою” [6].

1.1 Визначення поняття політичного дискурсу

Для чіткішого визначення поняття політичного дискурсу спочатку потрібно дізнатися походження слова “дискурс”. В етимологічному словнику зазначено, що це слово походить з латинського “discursus” та означає “бесіду на якусь тему”. В період середньовічної латини, воно отримує додаткове значення: “логічне міркування, доказ, аргумент”. Пізніше слово “дискурс” прижилось в основних європейських мовах та отримало ширше значення: “публічне мовлення”, а з часом стало синонімом слова “текст”. Цей факт пояснює відсутність в деяких європейських мовах слова, яке замінювалося терміном *текст* і є відповідником франко-англійського “дискурс”. Крім того, під *текстом* розуміють не лише сам продукт мовної діяльності, а й будь-яке явище дійсності, що має знакову природу і певним чином структуроване, наприклад, мітинги, дебати.

З цією думкою не погоджується радянський філолог І. Т. Касавін. За його словами текст і дискурс це однакові поняття, а саме: “Ці поняття перетинаються лише частково. Дискурс – це незакінчений живий текст, взятий в момент його безпосередньої включеності в акт комунікації, у ході його взаємодії з контекстом. Те, що відрізняє дискурс від тексту, взагалі, відрізняє і філософське мислення від побутового” [11 с. 28].

Цікаву думку щодо цього має німецький філософ Ю. Габермас, відомий своїми роботами на тему комунікативної дії та дискурсу. Він досить точно визначив суть цього поняття. Науковець вважає, що дискурс – це “комунікація особливого різновиду, специфічний діалог, метою якого є неупереджений аналіз дійсності, очищений від суб’єктивізму дослідника” [1. с. 72].

Наразі не існує єдиного загальноприйнятого тлумачення політичного дискурсу, адже багато дослідників зі сфер лінгвістики, журналістики, філософії, політології, такі як В. А. Маслова, А. Н. Баранов, О. І. Шейгал, Т. ван Дейк тощо, мають свої концепції визначення цього поняття.

В лінгвістичній літературі поняття політичний дискурс має вузьке та широке значення. У першому випадку для джерел дослідження використовуються тільки тексти, що безпосередньо створені політиками і використані в політичній комунікації. В широкому підході до відбору джерел для дослідження політичної комунікації використовуються не тільки тексти, створені власне політиками, але інші тексти, присвячені політичним проблемам [22]. Російські вчені О. І. Шейгал та А. Н. Баранов в своїх роботах пишуть, що широке значення політичного дискурсу охоплює такі форми спілкування, в яких до сфери політики відноситься суб’єкт, адресат або зміст повідомлення [12, с 164].

Згідно з уявленням мовознавця А. Н. Баранова політичний дискурс має таке визначення: “Це сукупність дискурсивних практик, що ідентифікують учасників політичного дискурсу як таких або формують конкретну тематику політичної комунікації”. Під дискурсивною практикою Баранов має на увазі “тенденції у використанні близьких за функцією, альтернативних мовних засобів вираження певного сенсу”. Тенденції можна побачити в “частоті вживання феноменів фонетичного, морфологічного, синтаксичного і семантичного рівня” [2, с. 246].

В своїй дисертації “Семіотика політичного дискурсу” О. І. Шейгал розповідає, що політичний дискурс має реальний та віртуальний виміри. На її думку, до реального виміру відноситься поточне мовлення в певному соціальному просторі та мовні твори (тексти), що виникають в результаті взаємодії лінгвістичних, паралінгвістичних та екстралінгвістичних факторів.

Стосовно віртуального виміру дискурсу дослідниця пише, що це “семіотичний простір, що містить вербальні та невербальні знаки, сукупним денотатом яких є світ політики, тезаурус висловлювань, набір моделей мовних жанрів, специфічних для спілкування в цій сфері” [25, с. 16].

З точки зору О. І. Шейгал, розмови про політику в будь-якому стилі (побутовому, публіцистичному, художньому та ін.) мають вплив на формування політичної свідомості народу, і, в результаті, впливають на хід політичного процесу. При такому підході, дослідження політичного дискурсу передбачає аналіз всіх семіотичних систем. Мовним матеріалом виступають заяви політиків, політологів та коментаторів, публікації в ЗМІ, матеріали спеціалізованих видань, що стосуються різних аспектів політики [25 с. 35].

Це питання також досліджував російський психолінгвіст Ю. А. Сорокін. У своїй роботі він припускає, що “політичний дискурс – це різновид ідеологічного дискурсу. Різниця полягає в тому, що політичний дискурс експліцитно прагматичний, а ідеологічний – імпліцитно прагматичний... Перший вид дискурсу – субдискурс, другий вид дискурсу – метадискурс” [23, с. 12].

На цю тему А. П. Чудінов випустив навчальний посібник “Політична лінгвістика”, де визначає основні риси політичного дискурсу через наступні антимонії:

- ритуальність та інформативність;
- інституціональність та особистісний характер;
- редукціонізм та повнота інформації в політичному тексті;
- діалогічність та монологічність;
- явна та прихована оцінка в ході політичного дискурсу;
- авторство та анонімність політичного тексту;
- агресивність та толерантність [24, с. 52].

У своїй наступній роботі у співавторстві з А. В. Будаєвим вчений розповідає, що в зарубіжній політичній лінгвістиці дискурсивний напрям існує у двох варіантах: критичний аналіз політичного дискурсу (критичний дискурс-аналіз) та дескриптивний аналіз політичного дискурсу. Перший підхід аналізу політичного

дискурсу спрямований на вивчення комунікативної діяльності, за допомогою якої соціальна влада здійснює своє панування в суспільстві. Другий підхід характеризується прагненням дослідників описати і пояснити феномени, уникаючи при цьому власної (особливо пов'язаної з політичними переконаннями суб'єкта дослідження) ідеологічної оцінки, що, звичайно, викликане не відсутністю громадянської позиції, а уявленнями про критерії наукової об'єктивності дослідження [22].

Варто також розглянути дискурсну теорію Е. Лаклан і Ш. Муфф, які вважають, що в межах політичного дискурсу відбувається формування ідеології шляхом зміни структури мови. Сфера політики трансформує та утворює соціальну реальність, а суспільство – це відкрита та постійно змінна система, в якій є безліч значень. Дискурси постійно знаходяться в боротьбі за право надання тим чи іншим подіям певних значень [8, с. 65].

Досить вдале визначення політичного дискурсу можна знайти в наукових роботах О. В. Епштейна. Наведемо такі слова видатного вченого: “Політичний дискурс – це сукупність всіх мовних актів, а також публічних правил, традицій і досвіду, ситуативно детермінованих і виражених у формі мовних утворень, зміст, суб'єкт і адресат яких належать до сфери політики” [26, с. 151].

На думку автора політичним дискурсом можна назвати об'єднанням всіх його ознак, що є спільними для жанрів даного дискурсу та відрізняють його від інших типів дискурсу. Створення чіткої системи таких дистинктивних ознак є досить складним завданням, оскільки вони являють собою рухливий каркас, особливості якого підкоряються типу і специфіці конкретного дискурсу.

Отже, величезна кількість думок з приводу поняття “політичний дискурс” і методів його дослідження є серйозним аргументом, який підтверджує стабільно високий інтерес до проблематики дискурсу. Найбільш вдале визначення цього явища можна знайти в роботі А. П. Чудінова та А. В. Будаєва, що поділяють напрям аналізу політичного дискурсу на критичний та дескриптивний. В першому підході дослідник вивчає засоби, які політик використовує задля утримання влади, а в другому – об'єктивно пояснює, який вони мають вплив на аудиторію.

1.2 Функції політичного дискурсу

Політичний дискурс виконує досить багато функцій в соціальному просторі. Його дослідження привертає увагу науковців та представників інших сфер, пов'язаних з політикою, адже політичний дискурс має на меті вплив на велику кількість людей, формування їхніх думок та одержання влади над ними. Окрім цього він містить ще такі функції, як інформування громадян про державні проблеми або переконання адресатів діяти на користь певної політичної особи. Пропаганда є однією з основних функцій цього дискурсу. В сучасному політичному дискурсі пропаганда – це відкрите поширення поглядів, фактів, аргументів та інших відомостей задля формування громадської думки.

Варто зазначити, що існує позитивна (конструктивна) та негативна (деструктивна) пропаганда. Перша сприяє соціальній єдності та миру, виховує в людях загальноприйняті цінності та не має на меті вигідну комусь маніпуляцію. Друга ж нав'язує людям ворожі думки, розпалює конфлікт у соціальній групі, нагнітає ворожнечу між людьми, що відрізняються одне від одного якимись ознаками, створює видуманого ворога та залякує ним. Таким чином, люди діють в інтересах обмеженої кількості політичних осіб, які думають, перш за все, про свою вигоду.

У вищезгаданій роботі “Семіотика політичного дискурсу” О. Шейгал пише, що інструментальна функція (боротьба за владу та її збереження) є основною. Також в рамках цієї функції мови політики вона виділяє такі функції:

- контроль над людьми (створення передумов для уніфікації думок, почуттів та ідей народу; маніпуляції свідомістю);
- легітимізація влади (пояснення рішень прийнятих владою стосовно розподілу громадських ресурсів);
- відтворення влади (ритуальне використання символів задля зміцнення прихильності громадян до влади);
- орієнтація (формування уявлення людей про політичну реальність через поставлення цілей і розв'язання проблем);

- соціальна солідарність (об'єднання людей в межах цілого соціуму або окремих соціальних груп);
- акціональна (політика ведеться шляхом активізування людей до рішучих дій (“мобілізації”), та присипляння пильності, щоб відвернути увагу (“наркотизації”) [25, с. 50].

Мовознавиця влучно зазначає, що найбільш значущим проявом інструментальної функції мови політика є мобілізація до дії. Стимулювання до дії проявляється у різних формах: пряме звернення (гасла, заклики, прокламації) або законодавчі акти. Також людям навіюється відповідний емоційний стан, а саме: страх, ворожість, ненависть, надія, почуття гордості та єднання. Крім того, для стимулювання відповідних дій, використовуються мовні акти, такі як: погроза, звинувачення, обіцянка, вираз підтримки та довіри.

Лише завдяки інформативній функції політичний дискурс має змогу виконувати інструментальну функцію, оскільки більшість людей дізнається новини світу політики завдяки ЗМІ. Таким чином, уявлення про політичний світ у пересічних громадян формуються не на основі досвіду їх особистої участі в політичному житті країни, а на основі представленої їм інформації, що може бути досить суб'єктивною [10].

Над цим питанням також працював філолог Д. Грейбер. У своїй практиці він зосереджує увагу на таких напрямках інформативної функції політичного дискурсу:

- поширення інформації (найважливіша одиниця політичного дискурсу, оскільки люди напряму не взаємодіють зі світом політики і їх знання в цій сфері обмежені);
- визначення порядку денного (суть цієї функції полягає в контролі поширення новин, позаяк політики хочуть уникати висвітлення інформації, що може зашкодити їхній репутації);
- проєкція в майбутнє та минуле (мається на увазі прогнозування політичних рішень на майбутнє, аналізуючи позитивний чи негативний досвід минулого; в

цілях маніпуляції політики романтизують минуле, щоб викликати у народу відчуття надійності та безпеки) [30, с. 35].

Магічну функцію можна розглядати як окремий випадок регулятивної мови. До проявів магічної функції відносяться табу, табуїстичні заміни, змови, молитви, клятви, присяги і поклоніння священним текстам [16, с. 207]. В сучасному світі люди зберегли віру в магію слова не тільки в релігійному, а й в політичному дискурсі. Французький філософ Р. Барт характеризує політичну мову як мову, яка “виробляється безпосередньо в ході політичного пр�ксису і через це спрямована скоріше на виробництво, ніж на зображення. Усунення або звеличення слів володіє в ньому ледь не магічною силою, зі скасуванням слова, якби скасовується і референт – заборона на слово “шляхта” сприймається як ліквідація самої шляхти” [3, с. 616].

Слід також додати класифікацію функцій політичного дискурсу Г. А. Намінової [17]:

1. ідентифікаційна – визначає місце у суспільній ієрархії;
2. інноваційна – знаходить нові розв’язання старих проблем, дає можливість суспільству мати альтернативні шляхи розвитку;
3. прогнозувальна – на основі отриманого досвіду прогнозує векторні тенденції розвитку країни;
4. стабілізаційно-психологічна – встановлює психологічну рівновагу, що створює сприятливі умови для переговорів;
5. соціально-формуюча – об’єднує групи людей, що мають спільні інтереси;
6. комбінаційна – сприяє досягненню консенсусу сторонами, що конкурують;
7. консолідаційна – об’єднує суспільство в період кардинальних змін або кризи.

Таким чином, можна зробити висновок, що політичний дискурс має досить багатофункціональне політичне призначення. Це система поступового, складного, суперечливого, однак, прогресивного процесу. Він має на меті не тільки завоювання та утримання влади, а й розвиває формування цінностей, ідей, норм та

прийняття рішення на основі вагомих аргументів щодо досягнення суспільної злагоди у суспільстві.

1.3 Дослідження мовних засобів впливу у політичному дискурсі

Політичний дискурс реалізується на базі політичної комунікації. Дослідниця О. Шейгал пише, що ці поняття є синонімами, а В. В. Петренко вважає, що політична комунікація є дещо ширшим поняттям, адже воно охоплює не лише мову публічних політичних дискусій, а й включає мовні особливості політичних документів [18, с. 55]. Своєю чергою, Е. Буш додає, що “політична комунікація реалізується в різноманітних жанрових формах політичного дискурсу, а політичний дискурс обслуговується засобами політичної мови” [27, с. 112].

Філологиня В. А. Маслова у своїй роботі “Політичний дискурс: мовна гра або гра в слова” стверджує: “Для того, щоб політики могли впливати на суспільство за допомогою мови, більшість населення не має усвідомлювати роль мови в повною мірою. При цьому навіть самі політики не завжди визнають найголовнішу роль мови в політичному дискурсі” [15, с. 3].

Мова є головним інструментом політиків, адже жоден політичний режим не може існувати без комунікації. Наприклад, В. А. Маслова аргументує цю думку так: “В умовах диктатури мова є навіть більш необхідним засобом тотального контролю над суспільством, ніж, наприклад, спецслужби. У сильному демократичному суспільстві вмиле використання мови активно формує потрібну владі громадську думку і є важливим засобом завоювання та утримання влади” [15, с. 2].

З точки зору дослідниці М. О. Діденко “політична комунікація спрямована на досягнення перлокутивного ефекту, а саме отримання від аудиторії суспільно-політичної реакції. Комунікативний процес між учасниками політичної комунікації, як правило, має інтенціональний характер, адже обмін інформацією здійснюється з прагматичним спрямуванням” [9, с. 5]. Під час своїх промов, виступів політики ретельно підбирають мовні засоби різних рівнів. З метою переконання електорату суб'єкти влади використовують лексичні, морфологічні,

синтаксичні, стилістичні та інші засоби, що допомагають їм звернутися до людей зі своєю позицією та завоювати довіру народу.

Для того, щоб одночасно реалізувати іллокутивне завдання та досягнути перлокутивного ефекту політики на лексичному рівні зазвичай використовують: нейтральну лексику (*world, effect, matter, person, experience, to become, to admit, to carry*), книжкову лексику (*vow, challenges, to neglect, to emphasize*), терміни (*the general maritime law, maritime jurisdiction, admiralty*), номенклатурну лексику (*the Civil Code, American admiralty court, the Ministry of Post and Telecommunications, the National Space Development Agency (NASDA) of Japan*) [19, с. 14].

Також політичні діячі активно використовують оцінювальну лексику. Наприклад, висловлювання політиків дуже часто характеризуються гостротою суджень стосовно їхніх політичних опонентів, а об'єктами оцінки можуть бути дії, події, факти. Слова, що зображують оцінку адресанта є емоційно забарвленими. Як твердить Н. А. Лук'янова, “оцінність і емоційність складають один компонент знання. Позитивна оцінка автора може бути передана тільки через позитивну емоцію, а негативна – тільки через негативну” [14, с. 45].

Оцінювальна лексика в політичному дискурсі має великий семантичний розряд слів. Одна з найпоширеніших класифікацій оцінок виокремлює позитивну (мейоративну, меліоративну), нейтральну та негативну (пейоративну, інвективну) оцінку [31, с. 86]. На рівні мовлення ці типи оцінок можуть трансформуватися. Наприклад, в умовах контексту нейтральні лексеми набувають позитивного або негативного забарвлення.

Як правило, оцінка об'єктів дійсності набуває відбиття у використанні лексичних одиниць. Прикметники мають найбільше різноманіття оцінювальної семантики. Крім того, дуже поширене використання евфемізмів, оскільки вони дають ідіомам, які надають оцінювальним висловлюванням політиків більшої експресивності [4, с. 173].

Крім лексичних засобів політики також використовують інтонаційні засоби для емоційного впливу на аудиторію. Мовознавиця Т. Г. Саєнко підкреслює, що для того, щоб політик досягнув перлокутивного ефекту, потрібно, щоб він привернув

увагу до себе. Перш за все, важливо не що ти говориш, а як саме ти це робиш. Політика будуть слухати, якщо він буде застосовувати силу та звучність свого голосу, налаштує слухачів на свої ритми та створить емоційні спади та підйоми [21, с. 90]. Також налаштування на певний ритм та його динамічна зміна не лише привертають увагу до політичного виступу, а й полегшують її сприйняття. Інтонація є одним із найсильніших засобів впливу на емоційний стан слухачів [5, с. 116].

Невіддільною частиною політичного дискурсу є неологізми. У своїй статті про вплив неологізмів на електорат лінгвістка Чі Луу стверджує, що вони створюються не просто, щоб забавляти аудиторію, а для того, щоб маніпулювати людськими страхами та надіями. Тонка риторика в цих термінах наче змушує вирішити яких політичних цінностей дотримується людина, а саме до якої групи вона належить та чого боїться. Неологізми змушують вірити в те, що є “ми” та “вони”. Наприклад, таку тенденцію можна побачити в термінах “*anchor babies*”, “*liberal media*,” “*anti-union*,” “*tax relief*”, або фраззах, “*the war on terror/women/Christmas/etc*”. У своїй статті Чі Луу також наголошує, що в еру цифрових технологій політичні неологізми дуже швидко поширюються та чим яскравіший неологізм, тим більше шансів у політиків стати відомими та запам'ятатися. Дослідниця порівнює політичну мову з рекламою бренду, оскільки вона так само формує емоційну прив'язку і дає змогу стати частиною певної ідеології [28].

Про звернення до людських почуттів та поділення на “ми” та “вони” також писала А. А. Полякова. Мовознавиця пише, що на морфологічному рівні політики трансформують свою мову та підбирають вирази та слова так, щоб слухачі не могли зрозуміти, що насправді вони є об'єктами мовленнєвого впливу. Згідно з її уявленням, політичні діячі часто використовують слова, що викликають у людей тривогу, страх або гнів, щоб маніпулювати їхньою поведінкою. Наприклад, поведінку формують поділом людей на “своїх” або “чужих”, потребою мати свою позицію та власне місце у суспільстві, а також бажанням зробити його кращим [20].

Це питання дослідила ще одна мовознавиця. Філологиня І. О. Кухарчук звертає особливу увагу на використання політиками у своїх промовах особових займенників “я”, “ми”, “наш”. Наприклад, займенник “я” зосереджує увагу на адресантові та виділяє його серед інших політичних діячів. Займенник “ми” має силу зближувати політика з народом, та формувати ідею, що вони є єдиним цілим, тому за його допомогою легко маніпулювати свідомістю адресатів. Такою силою також володіє присвійний займенник “наш”, що робить політика належним до спільноти [13, с. 46].

Синтаксис також надає широкий спектр можливостей для висловлювання. На цьому рівні політики зазвичай використовують такі засоби впливу: побудова речень у пасивному стані, а не активному; використання у структурі речень віддієслівних іменників (*hostages captured, hostage-taking*). Найчастіше пасивний стан використовують, щоб не згадувати реального агента дії. В результаті, на перший план виходить сама ситуація, і створюється враження, що ніхто за неї не є відповідальним. Крім того, агента дії взагалі можуть не згадувати для того, щоб повністю зробити акцент на результаті, а не на винному у ситуації. В протилежному випадку, використовується активний стан, коли увага до виконавця дії є бажаною та буде сприяти незаплямованій репутації суб'єкта влади [32, с. 31].

Ще одним засобом маніпуляції в політичному дискурсі є модальність. Вона реалізує різні способи зображення ставлення до людини, ситуації чи події, висловлення думок щодо того, що слід оцінювати як істинне, ймовірне чи бажане. Модальність, як правило, виражається за допомогою модальних допоміжних дієслів (*can, could, would, might, must, should i. m. d.*), прислівників, що відображають відношення (*possibly, surely, unfortunately*) або модальних прикметників (*likely, unlikely i. m. d.*). Письменник Р. Фаулер зазначає, що задля досягнення об'єктивності потрібно обмежити використання модальних допоміжних дієслів, і що ними часто зловживають задля того, щоб непідтверджена інформація здавалася людям правдивою [29, с. 64].

Метафора досить часто зустрічається в сучасному політичному дискурсі та вживається політиками в цілях додавання своїм промовам емоційності та виразності. Британська лінгвістка М. Нордлунг розповідає, що цей художній засіб найчастіше використовується політичними діячами, щоб бути небагатослівними та швидко й чітко донести свою думку. Метафори можуть легко формувати настрої в адресатів, яскраво представити нові ідеї та викликати інтерес публіки до промови. Вона також розповідає, що в політиці та ЗМІ найбільш популярними темами метафор є спорт та війна (*take flak from, be on the offensive, launch an attack on i m. d.*). Саме ці метафори формують враження жорстокості та агресивності, навіюють страх та уявлення про “ворогів” та “союзників”, “переможців” та “переможених” [33, с. 14].

Отже, політичний дискурс характеризується великою кількістю мовних засобів впливу. Задля досягнення перлокутивного ефекту використовується цілий комплекс лінгвістичних засобів на синтаксичному, фонетичному, лексико-семантичному та морфологічному рівнях мови. Носії влади можуть, не усвідомлюючи, маніпулювати цими засобами задля отримання потрібної реакції від електорату, що стає на заваді формуванню об'єктивної думки людей про суб'єкт влади.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Наразі не існує єдиного визначення політичного дискурсу та класифікації його функції, оскільки безліч науковців з різних сфер мають своє бачення цього поняття. Слід зазначити, що в лінгвістиці політичний дискурс має вузьке та широке значення. У першому підході досліджуються лише тексти використані безпосередньо політиками, а в другому – тексти, присвячені політичним питанням. Okремо варто зазначити напрями аналізу політичного дискурсу, а саме критичний та дескриптивний.

Також ми з'ясували, що політичний дискурс виконує досить багато функцій у суспільстві. Наприклад, шляхом політичного обговорення можна знайти розв'язання актуальних проблем в країні, досягнути консенсусу та об'єднати людей, що мають спільні цінності. Однак, одна з головних функцій цього дискурсу є інструментальна (боротьба за владу та її збереження), що тісно пов'язана з впливом на аудиторію за допомогою мовних засобів на різних рівнях. Наприклад, темп та паузи мають емоційний вплив на слухачів та привертають увагу до слів мовця. Крім цього, для впливу на емоції людей суб'єкти влади на лексичному рівні використовують слова, що викликають тривогу та страх. Таким чином, політики маніпулюють людською потребою бути у безпеці.

Під час звернення до електорату, політик постає перед необхідністю вдалого підбору та компонування мовних одиниць, тобто всього того, що становить суть та специфіку побудови промови. Чим яскравіше буде політична промова, тим більше шансів бути обраним на виборах. Для цього використовують фразеологізми, ідіоми, метафори та неологізми. Вони додають чіткості й виразності мові політика та допомагають йому у досягненні перлокутивного ефекту. Використання неологізмів дає змогу запам'ятатися електорату, адже у еру цифрових технологій нові модні слова легко поширюються в соціальних мережах, що в такий спосіб рекламує політичного діяча.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ МОВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОМОВ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕЗИДЕНТІВ

На політичній арені США державні діячі активно виборюють лідерство за допомогою промов, що є невіддільною частиною політичного дискурсу. Яскравим прикладом жорстокої конкуренції за владу були президентські вибори у США в 2020 році, де змагалися представники Демократичної та Республіканської партій – Джо Байден та Дональд Трамп. Промови цих відомих політиків характеризуються відмінними мовними особливостями, стратегіями та тактиками маніпулювання виборцями, задля отримання перемоги.

2.1 Мовні особливості політичної промови Дональда Трампа

Політичні промови вважаються осередком прагматичної та маніпулятивно орієнтованої комунікації. Яскравим прикладом цього є промови колишнього президента США Дональда Трампа, що характеризуються простотою мовлення, динамічністю, експресивною лексикою, емоційністю та живим мовленням.

Аналізуючи промову Дональда Трампа на передвиборчому з'їзді Республіканської партії, можна помітити, що на лексичному рівні задля завоювання симпатії та прихильності співгромадян, політик використовує слова, які апелюють до актуальних американських цінностей, такі як:

- сім'я: “*We are one national family, and we will always protect, love and care for each other*”;
- любов до Батьківщини: “*We will rekindle new faith in our values, new pride in our history, and a new spirit of unity that can only be realized through love for our country*”;
- віра в Бога: “*They knew that our country is blessed by God, and has a special purpose in this world*”, “*We put our faith in Almighty God*”;
- мир в країні: “*We will have strong borders, strike down terrorists who threaten our people, and keep America out of endless and costly foreign wars*”;

- матеріальний достаток: “*In a new term as President, we will again build the greatest economy in history – quickly returning to full employment, soaring incomes, and record prosperity!”;*
- рівність всіх членів суспільства: “*We will ensure equal justice for citizens of every race, religion, color and creed”;*
- здоров’я: “*We will end surprise medical billing, require price transparency, and further reduce the cost of prescription drugs and health insurance premiums”.*

Слід зазначити, що політичний виступ Дональда Трампа був наповнений великою кількістю метафор. Перевіряючи ствердження мовознавиці М. Нордлунг про використання метафор для викликання інтересу публіки та чіткого донесення своєї думки, ми визначили, що у Дональда Трампа вони також слугують цим цілям, що робить його промову художньо забарвленою: “*Because we understand that America is not a land cloaked in darkness, America is the torch that enlightens the entire world”.* Метафорами він характеризує американців, який сильний народ: “*Americans have steel in their spines, grit in their souls, and fire in their hearts”.* Крім цього, Трамп використовує метафору з метою усунення конкурента шляхом створення негативної думки про нього. Він хоче, щоб перспектива обрання іншого кандидата на посаду президента викликала у виборців страх за свої робочі місця та майбутнє Америки загалом: “*Joe Biden is not the savior of America's soul – he is the destroyer of America's Jobs, and if given the chance, he will be the destroyer of American Greatness”.*

Наступним художнім засобом лексико-семантичного рівня, яким найчастіше користується колишній президент США, є епітет. За його допомогою Дональд Трамп додає емоційності своїм висловлюванням та викликає реакцію публіки. Для охарактеризування людських якостей своїх колег, знайомих та рідних політик використовує такі епітети: *distinguished guests, wonderful people, magnificent First Lady, military mom, amazing daughter, great brother, beloved wife*. Це створює враження, що він прекрасний сім’янин, який поважає своїх колег та всіх людей, що прийшли його підтримати.

У своїй промові Дональд Трамп розповідає про важливі історичні події Америки та її здобутки, а за допомогою епітетів він звеличує американський народ: “*What united generations past was an unshakable confidence in America's destiny, and an unbreakable faith in the American People*”, “...and anyone who believes in greatness the of America and the righteous heart of the American People”. Також за допомогою цього художнього засобу він намагається навіяти виборцям думку, що під час його перебування на посаді президента США країна була у безпеці та під повним контролем і, що надалі під його керівництвом Америка буде ще більш могутньою: “...proud of the extraordinary progress we have made together over the last four years; and brimming with confidence in the bright future we will build for America over the next four years”.

Епітетами Дональд Трамп також користується під час критики свого конкурента Джо Байдена. Якщо під час опису своїх заслуг, як президента США, він розповідав про надзвичайний прогрес та щасливе майбутнє країни за умови, що його оберуть на другий термін, то для охарактеризування свого опонента він використовує епітети з негативним забарвленням: “*Unfortunately, from the beginning, our opponents have shown themselves capable of nothing but a partisan ability to criticize*”. В промові Дональд Трамп також використовує яскраве протиставлення для того, щоб наголосити на тому, що майбутнє Америки під загрозою, якщо виберуть Джо Байдена: “*In the left's backward view, they do not see America as the most free, just, and exceptional nation on earth. Instead, they see a wicked nation that must be punished for its sins*”.

Критикуючи Джо Байдена, Дональд Трамп не обмежується метафорами та епітетами, він також вживає ідіоми: “*If the left gains power, they will demolish the suburbs, confiscate your guns, and appoint justices who will wipe away your Second Amendment and other Constitutional freedoms*”. У своїй промові Дональд Трамп також схарактеризував Джо Байдена фразеологізмом міфічного походження, щоб сформуванати про нього думку, як підступної та хитрої людини: “*Biden is a Trojan horse for socialism*”.

Важливу роль в промові Трампа на з'їзді Республіканської партії займають синтаксичні стилістичні засоби, представлені у вигляді різноманітних повторів та паралельних конструкцій. В цьому прикладі можна побачити, як саме політик застосовує анафору та синтаксичний паралелізм: *“We will end our reliance on China once and for all. We will continue to reduce taxes and regulations at levels not seen before. We will create 10 million jobs in the next 10 months”*.

Анафоричний повтор словосполучення “we will” робить акцент на залучення всіх громадян Америки в процес майбутніх перетворень [7]. Трамп не відокремлює себе від суспільства, формуючи почуття єднання і значущості кожного. Слід зазначити, що займенник “we” зустрічається в годинній промові 139 разів, у той час, як займенник “I” використовується 46 разів. Подібний анафоричний повтор в поєднанні з вживанням паралельних конструкцій зустрічається неодноразово: *“We will make America safer, we will make America stronger, we will make America prouder, and we will make America greater than ever before!”*.

Крім повтору лексичної одиниці “will” використовується повтор присвійного займенника “our” та особового займенника “us”. Як зазначала філологиня І. О. Кухарчук ці займенники містять імпліцитно виражену інформацію про єдність американського народу.

“We will rekindle new faith in our values, new pride in our history, and a new spirit of unity that can only be realized through love for our country”.

“There is no one like us on earth”. “This towering American spirit has lifted us to the summit of human endeavor”.

З метою навіювання негативного ставлення до політики Демократичної партії та Джо Байдена в ролі майбутнього президента США Трамп у своїй промові неодноразово використовує антитезу в поєднанні з синтаксичним паралелізмом: *“This election will decide whether we save the American Dream, or whether we allow a socialist agenda to demolish our cherished destiny”*.

Численні повтори і паралельні конструкції створюють особливий ритм мови Дональда Трампа, а також надають їй цілісність і високу емоційність. Особливо

сильну позитивну емоційну реакцію аудиторії викликає мовна репрезентація патріотизму: “*And on November 3rd, we will make America safer, we will make America stronger, we will make America prouder, and we will make America greater than ever before!*”. У наведеному висловлюванні патріотизм підкреслюється численними повторами лексичних одиниць “America”.

Промова Дональда Трампа насичена модальними дієсловами, більшість з яких позначають:

- повинність: “*We have to give law enforcement, our police, back their power*”;
- заклик до дії: “*But on November 3rd, you can send them a thundering message they will never forget!*”;
- заборону: “*But what we can never have in America – and must never allow – is mob rule*”;
- несправедливість: “*Instead, they see a wicked nation that must be punished for its sins*”;
- наголошення: “*We must remember that the overwhelming majority of police officers in this country are noble, courageous and honorable*”;
- значну ймовірність: “*The Biden Plan would eliminate America's borders in the middle of a global pandemic*”.

Окремо слід зазначити надмірну кількість використання модального дієслова “will”, який Трамп використовує для переконання слухачів в серйозності своїх намірів. Використовуючи це модальне дієслово, він запевняє американців, що буде кращим президентом ніж його конкурент: “*As long as I am President, I will defend the absolute right of every American citizen to live in security, dignity, and peace*”. Крім цього, для ще більшого впливу на виборців, Дональд Трамп використовує такі слова, як “*I promise you*” та “*I kept my promise*”, наголошуючи на своїй чесності.

Ще одним стилістичним прийомом, яким користується Дональд Трамп, є риторичне питання.

“*How can the Democrat Party ask to lead our country when it spends so much time tearing down our country?*”.

В цьому випадку експрезидент звертається до аудиторії з важливим для них питанням, що не вимагає відповіді. Він хоче, щоб вони задумалися над тим, чи дійсно політична партія Джо Байдена буде вдалим для них вибором.

“How can Joe Biden claim to be an “ally of the Light” when his own party can't even keep the lights on?”.

В другому випадку Дональд Трамп також використовує риторичне питання, щоб ще раз наголосити на тому, що Демократична партія на чолі з Джо Байденем не найкращий вибір. Також в цьому зверненні він обіграв вираз з політичної промови його опонента: *“I will be an ally of the light, not the darkness”.*

“Democrat politicians refuse to protect innocent life, and then they lecture us about morality and saving America's soul?”.

Це риторичне питання було використано Дональдом Трампом, щоб звернутися до американців з метою задуматися над моральними принципами та порядністю Демократичної партії. В цьому реченні він говорить про підтримання політичною партією абортів на 9-му місяці вагітності і називає їх “вбивцями беззахисних дітей”.

Важливо також звернути увагу на використання мовних одиниць на фонетичному рівні. Темп промови Дональда Трампа можна вважати нешвидким, через часте використання логічних, синтаксичних та прагматичних пауз. За допомогою довгих пауз промовець здійснює емоційний вплив на слухачів, що бурхливо реагують оплесками в ці моменти. Крім цього, Дональд Трамп виділяє слова логічними наголосами для підкреслення заперечення, протиставлення та патріотичності своєї промови.

*“We will launch | a new age | of **American** Ambition in Space. // America will land the first **woman** | on the moon // – and the United States | will be the **first** nation to plant | its beautiful flag on Mars”.*

Отже, ми розглянули який вплив на виборців здійснює політик за допомогою мовних одиниць та дійшли до висновку, що найчастіше вживаним мовним засобом на лексичному рівні є епітет, який додає художньої забарвленості та емоційності висловлювань. На синтаксичному рівні часто використовуються

повтори та паралельні конструкції, які набувають найбільшу силу впливу при вербалізації поняття патріотизм і інших традиційних американських цінностей. Серед лексичних засобів виразності найбільшою частотою вживання відрізняються епітети та метафори, що формують негативне ставлення до політичного курсу Джо Байдена і позитивне ставлення до заслуг Дональда Трампа на посаді президента США. Вплив на аудиторію також здійснюється шляхом використання логічних наголосів та інтонаційних пауз.

2.2 Мовні особливості політичної промови Джо Байдена

Політична промова Джо Байдена на щорічній конвенції Демократичної партії, де він розповів про свої наміри стати наступним президентом США, була відносно короткою, але змістовною. У своєму зверненні до американців він підібрав вдалі мовні засоби, що допомогли йому здійснити сильний комунікативний вплив та створити образ лідера країни, що небайдужий до проблем людей.

У своїй промові Джо Байден відверто говорив про проблеми, які негайно потрібно вирішити та порушив такі актуальні питання:

- Здоров'я населення: *“As president, the first step I will take will be to get control of the virus that's ruined so many lives”*;
- Расова нерівність: *“Maybe George Floyd's murder was the breaking point”*;
- Економічна криза: *“The worst economic crisis since the Great Depression”*;
- Кліматичні зміни: *“And the undeniable realities and accelerating threats of climate change”*.

Ключовими лексико-семантичними одиницями у промові Джо Байдена є: *jobs, changes, dignity, hope, love, light, respect, community* та *human rights*.

Важливу роль у зверненні політика до американців грають епітети та метафори, за допомогою яких він підсилює емоційний вплив на виборців. Говорячи про Америку сьогодення він використовує такі епітети: *“A time of real peril, but of extraordinary possibilities”*. В цьому уривку Джо Байден наголошує на

тому, що США зараз переживають складні часи, але, як майбутній президент, він змінить ситуацію на краще.

Епітетами Джо Байден найчастіше користується для підкреслення контрасту між сьогоднішнім та майбутнім, між якостями попереднього президента, та теперішнього лідера США. Наприклад, говорячи про Барака Обаму, він застосовує такі епітети для його охарактеризування: *“Thank you, Mr. President. You were a great president. A president our children could – and did – look up to”*. Для підсилення порівняння з теперішнім президентом, Дональдом Трампом, Джо Байден критикує його політичні дії такими словами: *“A president who takes no responsibility, refuses to lead, blames others, cozies up to dictators, and fans the flames of hate and division”*.

Аналізуючи метафори у промові політика, ми звернули увагу на те що їх було небагато, але вони були досить яскравими. Наприклад, цей художній засіб Джо Байден використав для того, щоб дати характеристику політичним діям Дональда Трампа: *“The current president has cloaked America in darkness for much too long”*. Для того, щоб наголосити на відмінності між своїм конкурентом, Джо Байден вжив таку метафору: *“I will be an ally of the light not of the darkness”*. Варто наголосити, що цей вираз політика став доволі популярним, його можна знайти на шпальтах багатьох американських видань, такі як “Politico”, “Vanity Fair”, “People`s World” тощо. Таким чином, він створив яскраву асоціацію в американського народу, після чого його почали називати “світлом”, а Трампа – “темрявою”. Як було зазначено в попередньому підрозділі, Дональд Трамп спростував це твердження, обігравши його ідіомою.

Для більшого здійснення комунікативного впливу промовець неодноразово вживає синтаксичні засоби, використані у вигляді різноманітних повторів та паралельних конструкцій.

“For love is more powerful than hate. Hope is more powerful than fear. Light is more powerful than dark”.

В цьому уривку з промови ми бачимо, що на синтаксичному рівні вживаються паралельні конструкції речень. Комунікативний вплив на слухачів підсилює

антитеза, що є прийомом виразності для підкреслення відмінності у характеристиці Джо Байдена та Дональда Трампа.

У своєму зверненні до громадян Джо Байден неодноразово наголошує на необхідності бути готовим до змін на краще. У промові майбутнього президента США ми помітили використання риторичного питання, що спонукає американців задуматися над майбутнім країни, якщо Дональда Трампа знову оберуть президентом: *“Is that the America you want for you, your family, your children?”*.

Також, досліджуючи мовні одиниці в промові Джо Байдена, ми з’ясували, що на лексико-семантичному рівні політиком найчастіше використовується присвійний займенник "our" (77 разів), що робить його з державою єдиним цілим, а проблеми Америки – його особистими: *“We will never get our economy back on track, we will never get our kids safely back to school...”*. Далі за частотою використання йде особовий займенник “I” (55 разів), що говорить про те, що Джо Байден обіцяє взяти відповідальність за майбутнє країни: *“I will protect America. I will defend us from every attack”*. Найменше вживаються займенники “we” (44 рази) , та “us” (20 разів), які так само як “our” виражають єдність Джо Байдена з усіма американцями: *“It’s time for us, for We the People, to come together”*.

Для того, щоб наголосити на серйозності своїх намірів та переконати виборців у тому, що йому можна довіряти, Джо Байден користується такою лексикою: *I give you my word, you have my word, I will make you this promise, I promise you.*

Модальні дієслова грають важливу роль у політичній промові Джо Байдена, за їх допомогою він виражає:

- можливість змін на краще, якщо його оберуть президентом: *“It’s an America we can rebuild together”*;
- критику політичної діяльності Дональда Трампа: *“In short, I will do what we should have done from the very beginning”*.
- необхідність американського народу бути готовим до зміни президента США: *“Are we ready? I believe we are. We must be”*;
- критичність економічної ситуації в якій опинилась Америка: *“The tragedy of where we are today is it didn’t have to be this bad”*;

- обіцянку бути гідним президентом: *“I will be a president who will stand with our allies and friends”*.

Аналізуючи фонетичний рівень промови, ми звернули увагу на швидкий темп мовлення Джо Байдена та на малу кількість прагматичних пауз. Однак, він досить часто ставить логічний наголос у реченнях, підкреслюючи відмінність між ним та Дональдом Трампом та наголошуючи на потребі у змінах.

*“For make **no** mistake. // United **we can**, and **will**, overcome / this season of darkness in America. // We will choose **hope** over **fear**, / **facts** over **fiction**, / **fairness** over **privilege**”*.

Розглядаючи всі вищезазначені мовні одиниці у політичній промові Джо Байдена можна зробити висновок, що задля прагматичного впливу на слухачів він найчастіше використовує антитезу: love – hate, light – darkness, fear – hope. Ця стилістична фігура підсилює контраст між охарактеризуванням Дональда Трампа та Джо Байдена. На синтаксичному рівні майбутнім президентом найчастіше вживаються паралельні конструкції, що додають виразності та експресії його словам. На лексико-семантичному рівні Джо Байден зазвичай використовує особовий займенник “I” та присвійний займенник “our”, що також зближує його з народом. Також красномовності додають модальні дієслово, особливо слово “will”, що говорить про його рішучість. На фонетичному рівні найчастіше використовується логічний наголос, щоб зробити акцент на найважливіших словах у промові.

2.3 Порівняння політичних промов Дональда Трампа та Джо Байдена

Порівнюючи промови двох політиків, слід звернути увагу на такі основні фактори: місце проведення заходу та тривалість промови.

Свою промову Дональд Трамп виголосив на щорічному з'їзді Республіканської партії перед тисячною аудиторією, що буйно реагувала на висловлювання політика та активно плескала в долоні під час кожної довгої паузи. Його конкурент виступив на Національній конвенції Демократичної партії, де не було глядачів, тому в залі не було аудиторії, яка б могла давати зворотний зв'язок.

Виступ експрезидента зайняв понад годину, тому текст промови можна вважати досить довгим, що дало нам великий матеріал для дослідження. На відміну від свого конкурента, промова Джо Байдена, тривала двадцять чотири хвилини, але була достатньо наповнена для лінгвістичного аналізу її мовних одиниць.

На лексико-семантичному рівні мови Дональд Трамп найчастіше використовував такі слова для здійснення впливу: *America, nation, greatness, love, family, children, future, war, together, God, prosperity, independence, enemy*. У промові Джо Байдена також були слова *God, America, nation, family, children, love*, однак *enemy, war, greatness, independence* були відсутніми. Крім цього, політик використовував такі лексично-семантичні одиниці: *hope, fear, light, darkness, hate, mission*.

Епітетами частіше у своїй промові користувався Дональд Трамп. За їх допомогою він постійно надає характеристику подіям, людям, політичному стану країни та критикує свого опонента. Епітетами Джо Байден підкреслював важливість бути готовим до змін та також негативно характеризував свого конкурента. Варто зазначити, що Джо Байден частіше вживав прикметник у найвищому ступені порівняння, що створює враження критичності ситуації: “*And now history has delivered us to one of the most difficult moments America has ever faced*”.

Порівнюючи мовні одиниці у промовах політиків, ми хочемо звернути увагу на використання Джо Байденом яскравої метафори “*ally of the light not of the darkness*”. У відповідь на підбір такої негативної оцінювальної лексики, Дональд Трамп використав ідіому, щоб також розкритикуватися свого конкурента: “*Joe Biden may claim he is an "ally of the Light," but when it comes to his agenda, Biden wants to keep you completely in the dark*”.

На синтаксичному рівні обидва політики використовують риторичні питання, які створюють ефект діалогу з аудиторією. Поряд із ними стоять паралельні конструкції у поєднанні з антитезою, однак у Джо Байдена вони зустрічаються

частіше. Протиставленнями hate – love, fear – hope, light – darkness і т.д. він зазначає свою відмінність між Дональдом Трампом.

Як було досліджено в попередніх підпунктах, на морфологічному рівні політики зазвичай використовують займенники “we”, “our” та “us”. Варто зазначити, що своїй короткій промові Джо Байден ужив набагато частіше особовий займенник “I”, ніж його конкурент. Крім того, для підсилення перлокутивного ефекту суперники використовують різні модальні дієслова. У промові Дональда Трампа ми виявили більшу кількість слова “must”, а в Джо Байдена модального дієслова “can”.

На фонетичному рівні слід звернути на різний темп мовлення суперників. Виступаючи, Дональд Трамп говорить набагато повільніше за Джо Байдена та робить більше логічних, синтаксичних та прагматичних пауз. За чисельність наголошених слів промова Джо Байдена більш насичена.

Отже, виконавши компаративний аналіз політичних промов Дональда Трампа та Джо Байдена, можна дійти висновків, що політики у своєму мовленні використовували різні мовні одиниці. Для підсилення комунікативного впливу на виборців Дональдом Трампом найчастіше використовувалися епітети та метафори, а в Джо Байдена це були антитези, якими пронизана вся його промова.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У своїх політичних промовах Дональд Трамп та Джо Байден використали цілий комплекс мовних одиниць на різних рівнях мови. Їхні промови відображають сучасну мову, якою користуються носії влади у політичному дискурсі. У результаті аналізу промов лідерів країни, ми визначили, що на лексико-семантичному рівні політики найчастіше використовували слова, що виражали їхню патріотичність та апелювали до актуальних американських цінностей, такі як: сім'я, мир, любов, достаток. Крім цього вони порушували нагайні проблеми країни, пов'язані з економічною кризою, пандемією, кліматичними змінами та расовою нерівністю.

Політичні промови характеризуються гостротою суджень стосовно опонентів. Критикуючи одне одного, політики використовували оцінювальну лексику. Вони філігранно підбирали епітети, метафори та ідіоми. Ми відмітили, що у своїй промові Дональд Трамп використовує частіше ці мовні засоби. У виступі Джо Байдена цій цілі слугували протиставлення.

На синтаксичному рівні слід зазначити побудову речень з паралельними конструкціями, що підкреслюють важливість слів промовців. Ще ми помітили, як для побудови діалогу зі слухачами, Дональд Трамп та Джо Байден вживають риторичні питання, які змушують американців замислитись над своїм майбутнім.

Слід також окремо зазначити, якими модальними дієсловами промовці будують свої речення. Наприклад, модальним дієсловом “must” вони наголошували на своїй рішучості, “can” – можливості змін на краще, а “will” – давали політичні обіцянки.

Займенники також виконували певну місію у промовах конкурентів. Для того, щоб створити ілюзію, що вони з Америкою єдине ціле, Дональдом Трампом та Джо Байденем вживалися займенники “we”, “us” та “our”. Займенником “I” вони наголошували на своїх заслугах та готовності бути відповідальними за країну.

Також важливо, як саме політики виголошували свою промову. На фонетичному рівні вони використовували спеціальний темп, паузи та логічні наголоси.

ВИСНОВКИ

У курсовій роботі ми визначили та схарактеризували мовні особливості промов на матеріалі тексту та відео промов кандидатів у президенти США Дональда Трампа та Джо Байдена. Для цього ми спочатку ознайомилися з поняттям політичного дискурсу та підходами його вивчення різними науковцями. Крім цього, ми визначили, які бувають функції політичного дискурсу та якими мовними засобами зазвичай користуються політики на лексичному, семантичному, синтаксичному та фонетичному рівнях. Таким чином, нам вдалось проаналізувати лінгвістичні особливості політичних промов Дональда Трампа та Джо Байдена і порівняти їх за частотою використання оцінювальної лексики та лексики, що апелює до американських цінностей, епітетів, ідіом, фразеологізмів, метафор, антитези, займенників “we”, ”our”, “us”, “I”, модальних дієслів, паралельних конструкцій, риторичних питань, а також розглянули темп мовлення, паузи та логічні наголоси.

Досліджуючи промови американських політиків, ми переконалися, що політичний дискурс це система хоч і складного, але прогресивного процесу. Ми вважаємо, що політична промова, як вияв політичного дискурсу, є не лише ефективним засобом для одержання влади. За допомогою вищезазначених мовних одиниць Дональд Трамп та Джо Байден не тільки здійснювали вплив на електорат та намагалися зберегти владу, а й розвинули формування цінностей у суспільстві. Вони неодноразово говорили про важливі для Америки речі, а також порушували проблеми, які необхідно негайно вирішити. Консолідаційна функція політичного дискурсу позитивно впливає на досягнення суспільної злагоди серед людей, шляхом обговорення дій, які змінять ситуацію в країні на краще.

Ми вважаємо, що дослідження мовних особливостей політичних промов дискурсу має подальші перспективи розвитку, адже вони безпосередньо впливають на формування політичної свідомості народу та формують реальність. Крім того, політичний дискурс наразі є предметом дискусій фахівців з різних галузей науки, оскільки досі не існує єдиного визначення цього поняття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акінчиць Н. Г. Політичний дискурс як об'єкт наукового аналізу [Електронний ресурс] / Н. Г. Акінчиць // Культура народів Причорномор'я. – 2007. — С. 72-76. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nbuu.gov.ua/handle/123456789/54472>.
2. Баранов А. Н. Введение в прикладную лингвистику / А. Н. Баранов. – Москва: Московский государственный университет им. М.В. Ломоносова, 2017 – С. 368.
3. Барт Р. Семиотика. Поэтика / Ролан Барт. – Москва: “Погресс”, 1994. – С. 616.
4. Бондаренко О. М. Оцінювальна лексика в сучасному політичному дискурсі / О. М. Бондаренко, О. К. Литвиненко. – Запоріжжя: Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки., 2014. – С. 170-175.
5. Васік Ю. А. Ритмічна обумовленість комунікативної стратегії політичної промови / Ю. А. Васік // Новітня філологія. – Миколаїв: МДГУ, 2005. – №2 (22). – С. 116-117.
6. Герасимов В. И. Политический дискурс-анализ / В. И. Герасимов, М. В. Ильин. // Языкознание и литературоведение. – 2002. – С. 68–75.
7. Гуменюк Н. Інавгураційний дискурс Д. Трамба: синтаксично-стилістичний аспект (на матеріалі виступу від 20.01.17 р.) / Н. Гуменюк. – Старобільськ, 2019.
8. Даниленко О. С. Понятие и особенности политического дискурса [Електронний ресурс] / О. С. Даниленко // Філологічні науки. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2014_2_13.
9. Діденко М. О. Політичний виступ як тип тексту (на матеріалі виступів німецьких політичних діячів кінця 20 століття) / М. О. Діденко. – Одеса, 2001. – С 19.

10. Дмитриева Ю. П. Коллективизм как ценностная составляющая социального управления в России (историко-философский аспект) / Ю. П. Дмитриева. – Пятигорск: Материалы научно-методических чтений ПГЛУ, 2015. – С. 61-67.
11. Касавин И. Т. Проблема и контекст. О природе философской рефлексии // Вопросы философии. – 2004. - №11. – С.28.
12. Корнева Л. В. Функционирование фразеологических единиц в политическом дискурсе / Л. В. Корнева. // Культура народов Причерноморья. – 2013. – №255. – С. 163–166. – Режим доступа до ресурсу: <http://dspace.nbuu.gov.ua/handle/123456789/92222>.
13. Кухарчук І. О. Мовні особливості сучасного політичного дискурсу / І. О. Кухарчук., 2018. – С. 45-47.
14. Лукьянова Н. А. Экспрессивная лексика разговорного употребления: Проблемы семантики / Н. А. Лукьянова. – Новосибирск, 1998. – С. 230.
15. Маслова В. А. Политический дискурс: языковые игры или игры в слова? / В. А. Маслова – Екатеринбург: Политическая лингвистика, 2008. – С. 43-47.
16. Мечковская Н. Б. Социальная лингвистика / Н. Б. Мечковская., 1996. – С. 207.
17. Наминова Г. А. Политический дискурс в современной России: Проблемы достижения общественного согласия / Г. А. Наминова., 2001. – С. 192.
18. Петренко В. В. Політична мова як засіб маніпулятивного впливу / В. В. Петренко. – Київ: Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка, 2003. – С. 157.
19. Пирожников А. К. Использование прагмакогнитивного подхода при исследовании немецкого политического дискурса / А. К. Пирожников. – Смоленск: Язык в тексте, 2005. – С. 7. – (Актуальные проблемы германистики и романистики).

20. Полякова А. А. Средства речевой манипуляции в американском предвыборном дискурсе (на материале электоральных выступлений Д. Трампа и Х. Клинтон) / А. А. Полякова., 2019. – 238 с.
21. Сергиенко А. В. Комическое в семантике политического дискурса / А. В. Сергиенко // Когнитивная лингвистика и межкультурная коммуникация: Тезисы докладов межвузовской научной конференции. – М. : Ун-т Натальи Нестеревой, 2004. – С. 75-80.
22. Современная политическая лингвистика / Э. В. Будаев, М. Б. Ворошилова, Е. В. Дзюба, Н. А. Красильникова. – Екатеринбург, 2011. – С. 252.
23. Сорокин Ю. А. Политический дискурс: попытка истолкования понятия / Ю. А. Сорокин. – Москва: НИОПИК, 1997. – С. 57-62.
24. Чудинов А. П. Политическая лингвистика : учеб. пособие / А. П. Чудинов., 2006. – С. 252.
25. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса / Е. И. Шейгал. – Волгоград: Ин-т языкознания РАН, 2001. – 368 с.
26. Эпштейн О. В. Семантико-прагматические и коммуникативно-функциональные категории политического дискурса / О. В. Эпштейн. – Тамбов: Грамота, 2008. – С. 150-156.
27. Busch A. E. The constitution on the campaign trail: the surprising political career of America's founding document / A. E. Busch., 2007. – p. 319.
28. Chi L. The Linguistics of Mass Persuasion: How Politicians Make “Fetch” Happen (Part I) [Электронный ресурс] / Luu Chi // Daily. – 2016. – Режим доступа до ресурсу: <https://daily.jstor.org/the-linguistics-of-mass-persuasion-how-politicians-make-fetch-happen/>.
29. Fowler F. Language in the News. Discourse and Ideology in the Press / F. Fowler. – London: Routledge, 1991. – p. 254.
30. Graber D. Handbook of Political Communication / D. Graber., 1981.
31. Korotun O. O. Evaluation semantics in person nominations / O. O. Korotun., 2001. p. 86–92.

32. Linguistic Manipulation Means in English Political Discourse, Liliya S. Polyakova, Yulia V. Yuzhakova, Tatyana Yu. Zalavina, Natalya V. Dyorina, Volume 9 / Issue 33, 2020 – p. 27-36.
33. Nordlund M. Linguistic Manipulation: An Analysis of How Attitudes are Displayed in News Reporting / M. Nordlund., 2003. – p. 41.